

Ztráty mléčné produkce se snižují při vynechání doby stání na sucho během dvou po sobě následujících laktací

Vynechání doby stání na sucho je možné

Mohou krávy dosahovat více po sobě jdoucích laktací se zkrácenou dobou stání na sucho anebo s jejím úplným vynecháním? Na univerzitě v nizozemském Wageningenu vědci dokázali, že to možné je.

autor Inge van Drie překlad Simona Burešová

Stále více a více nizozemských chovatelů s touto možností experimentuje. Zkracují dobu stání na sucho či ji úplně vynechávají. Ve studii „Why dry“ se vědci z univerzity v nizozemském Wageningenu tímto tématem zabývají. Už v roce 2010 zahájili studii zaměřenou na zkracování či úplné vynechání doby stání na sucho. Výsledkem byla nižší produkce mléka v následující laktaci, ale také lepší energetická bilance.

A jaké jsou výsledky při vynechání doby stání na sucho ve dvou po sobě následujících laktacích? Ve své vědecké práci se touto otázkou zabýval Juncai Chen. Do experimentu bylo zařazeno 168 krav rozdílného věku, které byly rozděleny do 3 skupin. První skupina měla 2 po sobě jdoucí laktace bez doby stání na sucho. Ve druhé skupině trvala doba stání na sucho 30 dní a ve třetí skupině toto období trvalo 60 dní. Juncai Chen a jeho kolegyně Ariëtte van Kneysel následně vyhodnocovali výsledky z těchto tří rozdílných skupin.

Rozdíly v poklesu užitkovosti

V první laktaci rozdíl mezi produkcí mléka 60 dní před prvním otelením a 60 dní před druhým otelením u krav s normální délkou doby stání na sucho a krávy bez této doby byl více než 1 200 kgM. Na druhé laktaci potom byl tento rozdíl

Výzkum probíhal na 16 nizozemských farmách

mnohem menší. Krávy s normální délkou doby stání na sucho produkovaly v 365 dnech 10 386 kg mléka (měřeno od 60 dní před druhým otelením do 305. dne následující laktace). A krávy bez doby stání na sucho dosáhly v tomto období produkce 10 294 kg mléka.

„Rozdíly mezi produkcí mléka na dalších laktacích se opravdu snížily ve srovnání s první laktací,“ uvádí Juncai Chen. Totéž platí i pro energetickou bilanci. Energetická bilance krav bez doby stání na sucho byla vždy lepší ve srovnání s krávy se standardní dobou stání na sucho. Rozdíl však byl významně nižší ve srovnání s první laktací.

Systém není vhodný pro všechny krávy

V tabulce 1 jsou uvedeny hodnoty mléčné produkce od první do druhé laktace. Krávy s absencí doby stání na sucho dosáhly ve dvou po sobě jdoucích laktacích produkce 20 464 kg mléka. Krávy s dobou stání na sucho v délce 30, resp. 60 dní dosáhly produkce 21 662 kg mléka, resp. 21 787 kg mléka. Při přepočtu produkce mléka na den to bylo 27,6 kg u dojníc bez doby stání na sucho, což je o 0,6 kg mléka méně ve srovnání s krávy se 60ti denní dobou stání na sucho (28,2 kg mléka). Ne všechny krávy jsou však vhodné pro vynechání doby stání na sucho ve dvou po sobě jdoucích laktacích. Z 56 krav bez doby stání na sucho na první laktaci jich pouze 20 nemělo dobu stání na sucho také na druhé laktaci. Pro 19 krav nebylo možné odstranit dobu stání na sucho dvakrát po sobě. Při nedostatečné perzistenci či příliš dlouhém mezidobí tyto krávy nedosahovaly dostatečné produkce mléka tak, aby mohly být dojeny až do otelení. „Zasušili jsme tyto krávy, pokud produkovaly méně než 4 kg mléka denně a to nejméně 30 dní před dalším otelením,“ vysvětluje Chen. Průměrná délka doby stání na sucho u těchto 19 krav byla 67 dní na druhé laktaci.

Rychleji zpět v říji

Chen a Van Kneysel se ve své studii také zabývali vlivem zkracování doby stání na sucho na úroveň plodnosti. Krávy s absencí doby stání na sucho vykazovaly příznaky říje mnohem dříve po otelení a častěji měly pravidelný cyklus. Také délka mezidobí a

Tabulka 1: Mléčná produkce krav ve dvou po sobě následujících laktacích s délkou doby stání na sucho 0, 30 a 60 dní

ukazatel	0	dnů stání na sucho 30	60	0/67***
počet krav	16	28	37	16
produkce mléka/1. laktace* (kgM)	10 170	11 360	11 402	9 171
produkce mléka/2. laktace ** (kgM)	10 294	10 302	10 386	10 330
produkce mléka celkem (kgM)	20 464	21 662	21 787	19 501
počet dnů	741,2	780,1	775,3	773,3
kgM/den	27,6	27,9	28,2	25,2

* = 60 dnů před otelením do 60 dnů před druhým otelením

** = 60 dnů před druhým otelením do 305. dne po druhém otelení

*** = první laktace bez doby stání na sucho, druhá laktace s délkou doby stání na sucho 67 dní

Absence doby stání na sucho vede k rozdílům v délce mezidobí

Odstranění nebo zkrácení doby stání na sucho více než jednou může být úspěšné, bez produkčních ztrát. To tvrdí Akke Kok, vědkyně z univerzity v nizozemském Wageningenu. V projektu Droogstand op maat, financovaným ZuivelNL a Ministerstvem pro ekonomické záležitosti, Akke Kok sledovala mléčnou produkci na 16 farmách v Nizozemsku, kde používali systém zkracování nebo úplného odstranění doby stání na sucho. Do zpracování bylo

zahrnuto celkem 1 420 laktací. Krávy, které měly několik po sobě jdoucích laktací bez doby stání na sucho, produkovaly méně mléka před otelením (-172 kg) než krávy, které byly zasušeny poprvé. Po otelení však tento rozdíl dohnaly a nadojily o 560 kgM více.

Akke Kok také srovnávala průměrnou denní produkci mléka při různých délkách doby stání na sucho. Krávy s běžnou délkou doby stání na sucho dosáhly nejvyšší produkce 27,6 kgM. Krávy

s dlouhou dobou stání na sucho (9 až 12 týdnů) nadojily průměrně o 0,6 kg mléka denně méně, zatímco u krav s kratší dobou stání na sucho (3 až 5 týdnů) to bylo o 1 kg mléka denně méně. Nejnižší produkce dosáhly krávy s absencí doby stání na sucho, a to 25,6 kg mléka/den. Akke Kok zjistila, že rozdíly mezi jednotlivými farmami jsou veliké, např. v délce mezidobí. Někteří farmáři při zrušení doby stání na sucho zkracovali mezidobí o 50 dní.

Ne všechny krávy jsou vhodné pro zkracování či úplné vynechání doby stání na sucho

počet dní servis periody je u těchto krav nižší.

Co by mohli vědci doporučit chovatelům, kteří zvažují zkrácení nebo úplně odstranění doby stání na sucho?

„Především vezměte v úvahu věk vašich krav,“ zdůrazňuje Ariëtte van Knegsel. „Mladší krávy reagují na tyto zásahy mnohem citlivěji. Ztráty mléčné produkce jsou u nich vyšší.“ Dále doporučuje chovatelům, aby si nezapomněli všimnout kondičního skóre u krav. „Krávy s absencí doby stání na sucho či jen krátce zasušené v následující laktaci tuční mnohem dříve. Je docela možné, že tyto krávy se zasuší samy na konci laktace.“

Chovatelům těchto krav lze také doporučit krátké mezidobí. „V této studii jsme zjistili, že denní produkce krav s absencí doby stání na sucho byla stabilnější ve srovnání s kravami, které byly zasušeny po dobu 60 dnů. Potom je velmi vhodné začít krávy včas inseminovat.“

Závěry

- Ztráty mléčné produkce se snížily, když se doba stání na sucho zkrátila či úplně zrušila více než jednou, ale také energetická bilance se zlepšila.
- Mladší krávy reagovaly na tyto změny mnohem citlivěji ve srovnání s kravami staršími.
- U krav s absencí doby stání na sucho se jejich první říje po prvním otelení objevila mnohem dříve.